

Udskriftsdato: 19. december 2025

KEN nr 9099 af 11/02/2022 (Gældende)

Ankestyrelsens principmeddelelse 2-22 om arbejdsskade - afledte følger - årsagssammenhæng

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 20-53272

Ankestyrelsens principmeddelelse 2-22 om arbejdsskade - afledte følger - årsagssammenhæng

Principmeddelelsen fastslår

Tilskadekomnes samlede varige mén er en følge af den anerkendte arbejdsskade, med mindre overvejende sandsynlighed taler imod. Denne formodningsregel gælder også i forhold til afledte følger.

Det er tilskadekomne, som har bevisbyrden for størrelsen af det samlede varige mén.

Arbejdsskademyndighederne skal herefter foretage en afvejning af, om hele eller dele af tilskadekomnes samlede varige mén, herunder afledte følger, med overvejende sandsynlighed skyldes andre forhold end den anerkendte arbejdsskade.

Tilskadekomne har således ikke ret til godtgørelse for varigt mén for helbredsgener, som med overvejende sandsynlighed skyldes andre forhold end den anerkendte arbejdsskade.

Ved fastsættelse af varigt mén skal tilskadekomnes samlede genebillede inddrages i vurderingen. Det gælder både de direkte følger af arbejdsskaden og afledte følger. En direkte følge vil typisk opstå i den skadede legemsdel, og i nær tidsmæssig sammenhæng med skaden. En afledt følge vil typisk opstå på et senere tidspunkt i en anden legemsdel end den oprindeligt skadede legemsdel.

Efter generel lægefaglig viden opstår der som udgangspunkt ikke varige skader i en ikke-skadet legemsdel på grund af et ændret bevægemønster. Det er dog altid en konkret vurdering, hvor formodningsreglen gælder.

Varige gener, der er en afledt følge af tilskadekomnes nødvendige brug af hjælpemidler, vil som udgangspunkt kunne erstattes, hvis generne indtræder i tæt tilknytning til arbejdsskaden eller mobiliseringen.

Hvis det ikke er muligt lægeligt at vurdere, om en følge, herunder en afledt følge, med overvejende sandsynlighed skyldes andre forhold end den anerkendte arbejdsskade, skal tvivlen komme tilskadekomne til gode.

I sag nummer 1 (tidligere principmeddelelse 246-10) vurderede Ankestyrelsen, at tilskadekomnes albuelidelse var en afledt følge af den anerkendte fodskade. Ankestyrelsen lagde vægt på, at tilskadekomne i cirka 4 år efter arbejdsskaden gik meget med krykker, og at tilskadekomne i denne periode fik føleforstyrrelser i venstre hånd. Der blev påvist påvirkning af albuenerven i venstre arm. Tilskadekomne fik tilkendt yderligere godtgørelse for varigt mén på skønsmæssigt 5 procent med udgangspunkt i méntabellens punkt om delvis lammelse af albuenerven.

I sag nummer 2 vurderede Ankestyrelsen, at tilskadekomnes afledte følger fra venstre knæ og hofter med overvejende sandsynlighed skyldtes andre forhold end den anerkendte arbejdsskade. Tilskadekomne

var faldet under en skitur, og havde pådraget sig en ACL-læsion og en læsion af inderste sideledbånd i højre knæ, hvilket blev anerkendt som en arbejdsskade. Ankestyrelsen vurderede, at der var beskedne følger efter arbejdsskaden, og at de ikke havde et omfang, som gav anledning til at medføre varige gener i venstre knæ og hofte på grund af aflastning af højre knæ.

I sag nummer 3 vurderede Ankestyrelsen, at tilskadekomnes afledte følger fra den udvendige side af højre ben skyldtes den anerkendte arbejdsskade i form af smerter i højre hælpudd efter fald fra en stige. Ankestyrelsen vurderede endvidere, at tilskadekomnes afledte følger fra lænderyggen med overvejende sandsynlighed skyldtes andre forhold end den anerkendte arbejdsskade. Ankestyrelsen lagde vægt på, at der i de lægelige oplysninger var beskrevet normal afvikling af gang, dog med tendens til halten ved stor belastning.

Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet 2 sager principielt. Derudover indeholder principmeddelelsen en sag, der er videreført fra principmeddelelse 246-10. Formålet med den principielle behandling har været at præcisere anvendelsesområdet for bevisformodningsreglen i arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2, herunder en præcisering af, at bestemmelsen også finder anvendelse, når der er tale om afledte følger af en arbejdsskade.

Der er tale om en præcisering af den praksis, Ankestyrelsen slog fast i principmeddelelse 246-10.

Reglerne

Love og bekendtgørelser

Lov om arbejdsskadesikringsloven, senest bekendtgjort i lovebekendtgørelse nr. 376 af 31. marts 2020.

§ 18, om godtgørelse for varigt mén

§ 12, om almindelige regler ved fastsættelse af erstatning mv.

Lov nr. 390 af 20. maj 1992 om forsikring mod følger af arbejdsskade

§ 33, om godtgørelse for varigt mén

§ 13, om almindelige regler ved fastsættelse af erstatning mv.

§ 26, om almindelige regler ved fastsættelse af erstatning mv.

Praksis

Følgende principmeddelelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

Principmeddelelsen 4-16, som gengiver U2016. 1149H. Højesteret har taget principiel stilling til forholdet mellem arbejdsskadesikringslovens § 8, stk. 1, om principperne for at anerkende en sygdom som erhvervssygdom efter fortegnelsen over erhvervssygdomme, når fortegnelsens betingelser er opfyldt, og § 12 om principperne for udmåling af godtgørelsen for varigt mén i sådanne sager.

Principmeddelelse U 12-06, som behandler fastsættelse af godtgørelse for varigt mén efter en afledt følge, som skyldtes en lægefejl. Principmeddelelsen fastslår endvidere, at arbejdsskadesikringen går forud for patientforsikringen. Tilskadekomne fik derfor tilkendt godtgørelse for varigt mén efter arbejdsskadesikringen for både ryglidelsen og den indirekte skade i form af dropfod.

Kasserede:

Følgende principmeddelelser er kasserede og gælder ikke længere (historisk):

Principmeddelelse 246-10, som vedrørte fastsættelse af godtgørelse for varigt mén i situationer med afledte følger. Praxis er indarbejdet og præciseret i nærværende principmeddelelse.

Den konkrete afgørelse

Sag nr. 1, tidligere principmeddelelse 246-10, j.nr. 1004948-08

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse i din sag om genoptagelse af spørgsmålet om godtgørelse for varigt mén for følgerne af din anerkendte arbejdsskade, som du var udsat for den 12. august 2003.

Resultatet er:

- Du har ret til yderligere godtgørelse for varigt mén på 5 procent.

Vi ændrer således Arbejdsskadestyrelsens afgørelse.

Du vil høre fra Arbejdsskadestyrelsen, som vil beregne den nye godtgørelse for varigt mén og sørge for, at hele beløbet bliver udbetalt.

Begrundelsen for yderligere godtgørelse for varigt mén

Vi finder det sandsynligt, at din albuelidelse er en afledt følge af den anerkendte fodskade.

Vi har ved denne vurdering lagt vægt på, at du i ca. 4 år efter skaden gik meget med krykker, og i denne periode fik føleforstyrrelser i venstre hånd svarende til 4. og 5. finger.

Du har fået foretaget en dekompression af nervus ulnaris på begge steder.

Vi vurderer ud fra det foreliggende, at der er tale om en partiel lammelse af nervus ulnaris, der skønsmæssigt kan sættes til 5 procent med udgangspunkt i Arbejdsskadestyrelsens vejledende méntabel punkt D. 1.9.3.2, hvor partiel lammelse af nervus ulnaris giver 5-20 procent i varigt mén på venstre side.

Resultatet er:

- Du har ikke ret til godtgørelse for varigt mén.

Det betyder, at vi stadfæster Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse, da vi er kommet til samme resultat.

Begrundelsen for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at du ikke har følger efter arbejdsskaden, der svarer til et varigt mén på 5 procent eller derover.

Vi har derfor skønsmæssigt fastsat dit varige mén til mindre end 5 procent.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på de lægelige oplysninger om, at du ikke har smerter når du hviler højre knæ, men du har middelsvære smerter ved belastning af knæet. Du har endvidere instabilitetsgener når du går på trapper og i ujævnt terræn. Herudover har du ubehag i knæet ved hugsiddende og knæliggende stilling.

Vi lægger også vægt på, at der objektivt er påvist normale forhold i højre knæ, bortset fra moderat skurren. Du har således normal bevægelighed i knæet, og der er ikke fundet atrofi.

Vi har sammenlignet dine gener med méntabellens punkt D. 2.7.10 og D. 2.7.16.

Ifølge méntabellens punkt D. 2.7.10, vurderes læsion af korsbånd med generende skuffeløshed og beskedne objektive fund til 5 procent.

Ifølge méntabellens punkt D. 1.2.16, vurderes isoleret læsion af sideledbånd med generende sideløshed og lette objektive fund til 5 procent.

Vi vurderer, at dine gener er bedre end begge punkter. Vi lægger vægt på, at der objektivt er fundet normale forhold, bortset fra moderat skurren i knæet. Du har ikke generende skuffeløshed eller sideløshed i knæet.

Vi lægger også vægt på, at det fremgår af funktionsattesten, at du ikke behandles med medicin. Vi er opmærksomme på, at du oplyser i din klage, at du bruger håndkøbsmedicin flere gange om ugen. Du har dog ikke smerter i et omfang, som dagligt krævet smertestillende medicin.

På denne baggrund har vi skønsmæssigt fastsat dit varige mén til mindre end 5 procent.

Du har i forbindelse med din klage oplyst, at du også har smerter i venstre knæ og i hoften, og at din læge vurderer, at disse smerter skyldes ubevidst compensation/aflastning af dit højre knæ.

Vi har efterfølgende indhentet journaloplysninger fra din læge, og der er ikke oplysninger i journalen om gener fra dit venstre knæ og hoften.

Vi vurderer, at dine smerter i venstre knæ og hoften med overvejende sandsynlighed skyldes andre forhold end den anerkendte arbejdsskade.

Vi lægger vægt på, at du har beskedne gener fra højre knæ, idet du alene har smerter ved belastning samt moderat skurren. Objektivt er der i øvrigt fundet normale forhold. Følgerne efter arbejdsskaden har derfor ikke et omfang, som giver anledning til compensation/aflastning, og derved medfører varige gener fra venstre knæ og hoften.

Der er dermed ikke tale om en afledt følge af arbejdsskaden, som giver grundlag for yderligere godtgørelse for varigt mén.

Oplysningerne fremgår særligt af funktionsattest af 1. juli 2020 samt journal fra din læge.

Om reglerne

Der udbetales kun godtgørelse for varigt mén, hvis méngraden er 5 procent eller mere.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring udarbejder ud fra erfaringer fra tidligere tilfælde en vejledende méntabel med méngrader for de mest almindelige skader. Ankestyrelsen tager normalt udgangspunkt i denne tabel ved vurderingen af en skade.

Vi fastsætter méngraden efter et skøn, hvis følgerne af arbejdsskaden ikke fremgår direkte af méntabellen.

Det varige mén fastsættes på grundlag af en skades medicinske art og omfang og under hensyn til skadens forvoldte ulemper i den tilskadekomnes personlige livsførelse. Ulemperne ved en skade vurderes stort set ens uanset erhverv, alder, køn, indtægt med videre, da ulempen ved en bestemt skade grundlæggende anses for at være det samme for forskellige mennesker.

Vi tager udgangspunkt i oplysningerne fra tilskadekomne og sammenholder dem med de lægelige oplysninger om arbejdsskadens følger.

Sag nr. 3, j.nr. 20-46067

Resultatet er:

- Du har ret til 5 procent i godtgørelse for varigt mén. Vi forhøjer derfor méngraden fra mindre end 5 procent til 5 procent.

Det betyder, at vi ændrer Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse. Du vil høre fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, som nu beregner den nye godtgørelse. Forsikringsselskabet vil herefter udbetale beløbet.

Begrundelsen for afgørelsen om varigt mén

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at du har følger efter arbejdsskaden, der skønsmæssigt svarer til et varigt mén på 5 procent.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på de lægelige oplysninger om, at du har smerter under din højre hæl ved belastning og gang samt ved tungt arbejde. Du kan have hvilesmerter, hvis din fod er brugt meget. Især stående arbejde er belastende. Det fremgår, at du har normal afvikling af din gang, men at du kan halte, hvis der har været en stor belastning.

Det fremgår endvidere, at du ikke kan gå ret langt eller dyrke sport fraset cykling, svømning og roning. Vi lægger også vægt på, at dit arbejde kræver meget bevægelse, hvor du står en stor del af din arbejdstid. Du har smerter både under og efter arbejdstid. Du har været ved bandagist og skal snart have indlæg.

Vi lægger også vægt på, at det fremgår af din mail af den 18. november 2020, at du i en del tilfælde har oplevet en smertefuld krampe på den udvendige side af dit højre ben. Vi lægger vægt på, at det fremgår af funktionsattesten af den 23. juni 2020, at du har normal afvikling af gang, fraset et øget behov for at aflaste højre hælpudd. På baggrund af en lægefaglig vurdering finder vi, at aflastning af højre hælpudd kan give gener på udvendige skinneben i form af krampe. Vi finder således, at der er tale om en afledt følge af arbejdsskaden, og vi har derfor inddraget disse gener i det samlede varige mén.

Der er objektivt påvist normal bevægelighed i din fod uden skurren og muskelsvind. Der findes ømhed ved gennemføling af fodleddet. Der er ødem på hælpudden. Af journalnotatet af den 10. marts 2020 beskrives anamnese forenelig med knusning af det fibrøse netværk i hælpudden og deraf smerter på grund af den manglende stødabsorberende funktion.

Dine gener fremgår ikke af méntabellen, hvorfor vi har fastsat dit mén skønsmæssigt. På baggrund af en lægefaglig vurdering, finder vi, at dine gener skønsmæssigt svarer til 5 procent. Vi lægger vægt på, at du har smerter fra din højre hælpudd, som medfører indskrænkninger i din daglige livsførelse, og desuden lægger vi vægt på de radiologiske forandringer.

Du har ved mail af den 18. november 2020 oplyst, at din ændrede gang har bevirket, at du i perioder har haft heftige smerter i din lænderyg. Vi bemærker, at der først er beskrevet gener i din lænd ved mail af den 18. november 2020, og dermed over et år efter arbejdsskaden. Der foreligger ingen lægelige oplysninger vedrørende smerter i din lænderyg efter hændelsen.

Vi vurderer, at dine smerter i lænderyggen med overvejende sandsynlighed skyldes andre forhold end den anerkendte arbejdsskade.

Vi lægger vægt på, at følgerne efter arbejdsskaden er forholdsvis beskedne, og derfor ikke har et omfang, som giver anledning til at medføre varige gener i lænderyggen. Det er også indgået i vores vurdering, at det fremgår af funktionsattesten, at du hovedsagligt har normal afvikling af gang, bortset fra tendens til halten ved større belastninger. På baggrund af en konkret lægefaglig vurdering finder vi, at der ikke er tale

om et tilstrækkeligt ændret bevægemønster, der kan medføre varige rygggener. Der er dermed ikke tale om en afledt følge af arbejdsskaden, som giver grundlag for yderligere godtgørelse for varigt mén.

På denne baggrund har vi skønsmæssigt fastsat dit varige mén til 5 procent.

Oplysningerne fremgår særligt af funktionsattesten af den 23. juni 2020.

Om reglerne

Der udbetales kun godtgørelse for varigt mén, hvis méngraden er 5 procent eller mere. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring udarbejder ud fra erfaringer fra tidligere tilfælde en vejledende méntabel med méngrader for de mest almindelige skader. Ankestyrelsen tager normalt udgangspunkt i denne tabel ved vurderingen af en skade.

Vi fastsætter méngraden efter et skøn, hvis følgerne af arbejdsskaden ikke fremgår direkte af méntabellen.

Det varige mén fastsættes på grundlag af en skades medicinske art og omfang og under hensyn til skadens forvoldte ulemper i den tilskadekomnes personlige livsførelse. Ulemperne ved en skade vurderes stort set ens uanset erhverv, alder, køn, indtægt med videre, da ulempen ved en bestemt skade grundlæggende anses for at være det samme for forskellige mennesker.

Vi tager udgangspunkt i oplysningerne fra tilskadekomne og sammenholder dem med de lægelige oplysninger om arbejdsskadens følger.